

DOI: 10.32837/space.v0i11.134
УДК 81'42(045)

Вероніка Іванівна Ломейко

аспірантка кафедри політичних теорій

Національний університет «Одеська юридична академія», Одеса, Україна

ПАРЛАМЕНТСЬКИЙ ДИСКУРС ЯК СКЛАДОВА ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ: МІЖ ПОВСЯКДЕННІСТЮ, ПОЛІТИКОЮ ТА ПРАВОМ

Анотація. У статті досліджується парламентський дискурс як складова політичного дискурсу. Визначено чинники, які впливають на сучасні трансформації парламентського дискурсу як невід'ємної складової політичного дискурсу демократичної держави знаходиться декілька основних чинників. По-перше, вони обумовлені суттєвими зрушеннями у пострадянському політичному просторі, а по-друге – глобальними технологічними новаціями й економічними, соціальними та політичними змінами останніх десятиліть. Серед факторів, які визначають сучасний стан та перспективи розвитку парламентського дискурсу слід відзначити не лише поступовий відхід від радянських/пострадянських дискурсивних практик та медіатизацію політики, а і розвиток мережових засобів соціальних та політичних комунікацій. Відзначено трансформації парламентського дискурсу на сучасному етапі політичного розвитку, визначено роль парламентського дискурсу у системі політичних комунікацій та значення у процесі формування політичного дискурсу. На особливу увагу процес «розмивання» кордонів між повсякденним та політичним дискурсом заслуговує відносно парламентського дискурсу. Адже, парламент – це орган представницької влади. Депутати виступають не лише в якості професійних політиків та законотворців. Передусім, вони є представниками різних соціальних груп, страт, спільнот та класів, кожна з яких володіє власними дискурсивними практиками. Відповідно, трансформації парламентського дискурсу характеризуються експансією дискурсу повсякденності як опосередковано (через соціальні мережі), так і безпосередньо, через делегування представників різних соціальних дискурсів до парламенту.

Для сучасної української політики характерною ознакою є оновлення влади за результатами президентських та парламентських виборів, які відбулись у 2019 році. Внаслідок позачергових виборів Верховної Ради України до її складу потрапили як професійні політики, так і представники інших соціальних груп і дискурсивних практик. У процесі перезавантаження влади та переосмислення сутності політичної діяльності й політики як соціального феномену, особливої ваги набуває повсякденний дискурс. Його представники часто свідомо заперечують норми, правила і традиції політичного дискурсу. Повсякденний дискурс поступово стає важливою частиною парламентського дискурсу. У процесі формування парламентського дискурсу Верховної Ради IX скликання відбувається взаємний вплив повсякденного, політичного, наукового та правового дискурсів.

Ключові слова: парламентський дискурс, політичний дискурс, повсякденність, Верховна Рада України, науковий дискурс, дискурсивні практики.

Постановка проблеми. В основі сучасних трансформацій парламентського дискурсу як невід'ємної складової політичного дискурсу демократичної держави знаходиться декілька основних чинників. По-перше, вони обумовлені суттєвими зрушеннями у пострадянському політичному просторі, а по-друге – глобальними технологічними новаціями й економічними, соціальними та політичними змінами останніх десятиліть.

Серед факторів, які визначають сучасний стан та перспективи розвитку парламентського дискурсу слід відзначити не лише поступовий відхід від радянських/пострадянських дискурсивних практик та медіатизацію політики, а і розвиток мережових засобів соціальних та політичних комунікацій. Останні створили технологічні можливості для «резонуючої публіки» (Габермас, 2000) брати активну

участь у формуванні «порядку денного» сучасного демократичного суспільства, використовуючи соціальні мережі та впливати на політичний дискурс (Ломейко, 2017).

І якщо раніше демократична політика вимагала від політичних акторів «йти у народ», то сьогодні, завдяки комунікативним мережам «народ» (тобто, фактично, кожний громадянин) має можливість «прийти» у політику у прямому сенсі – сказати своє слово у коментарях на сайтах, висловити власну думку у соціальних мережах. Цей процес розширення комунікативних можливостей громадян у відносинах із владою напряду впливає на розвиток громадянського суспільства, державних інституцій, поведінку та раціональний вибір тих, кого обирають і тих, хто обирає. Безумовно, це посилює значення повсякденного дискурсу у формуванні парламентського дискурсу.

Як зазначає Ю. Корольчук «Громадянське суспільство має свою силу і владу. І саме його сила є однією із найважливіших умов демократії. Відповідно, центральне завдання розвитку демократії – це надання сили цьому суспільству... Українська спільнота також мусить визнати, що є сьогодні кращим для неї: покладатися на природний шлях вирішення конфліктів (за принципом «виживає сильніший») чи сідати за круглий стіл переговорів і завдяки дискурсу досягати консенсусу» (Корольчук, 2001).

На особливу увагу процес «розмивання» кордонів між повсякденним та політичним дискурсом заслуговує відносно парламентського дискурсу. Адже, парламент – це орган представницької влади; депутати виступають не лише в якості професійних політиків та законотворців. Передусім, вони є представниками різних соціальних груп, страт, спільнот та класів, кожна з яких володіє власними дискурсивними практиками. Відповідно, трансформації парламентського дискурсу сучасної епохи (постмодерну, пізнього модерну, ін.) характеризуються експансією дискурсу повсякденності як опосередковано (через соціальні мережі), так і безпосередньо, через делегування представників різних соціальних дискурсів до парламенту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У дослідженнях політичного дискурсу слід виокремити декілька позицій відносно його сутності, які можна представити у вигляді розрізень між консенсусом та тиском/насильством, критичним та постмодерністським дискурс-аналізом, повсякденним та політичним дискурсом тощо.

По-перше, це розрізнення між підходами Ю. Габермаса та М. Фуко. На думку Б. Флівберга «Праці Юргена Хабермаса і Мішеля Фуко виявляють сутнісну напруженість сучасності – напруженість між консенсусом і конфліктом. Габермас, який спирається на Канта – філософ моралі, заснованої на консенсусі. Фуко, слідуючи Ніцше, – філософ реальної історії, яка викладається в термінах конфлікту і влади» (Флівберг, 2002, с. 146). Представники комунікативної теорії Ю. Габермаса наголошують на тому, що політичний дискурс спрямований на досягнення порозуміння між представниками різних дискурсивних практик (Габермас, 2006). Він має значний об'єднувальний потенціал, сприяє виробленню суспільного консенсусу з важливих політичних питань. В основі політичного дискурсу, за Ю. Габермасом має знаходитись комунікативна раціональність (Хабермас, 2000). Цей підхід продемонстрував свою ефективність у процесі формування єдиного економічного та політичного простору ЄС, а також під час декількох хвиль розширення ЄС та НАТО на Схід. Навпаки, послідовники М. Фуко наголошують на тому, що політичний дискурс є результатом співвідношення реальних сил та панування, метою боротьби потужних владних груп. За допомогою дискурсу ведеться політична боротьба, визначаються переможці та переможені. Як зазначає Е. Вишогрот «Згідно зі стереотипним марксистським поясненням, влада переходить в інші руки внаслідок змін у виробничих відносинах;

проте М. Фуко описує такі зміни в термінах регулювання дискурсивної практики у структурі економіки, де мова зазнала сукупних модифікацій» (Енциклопедія постмодернізму, 2003, с.176).

По-друге, відмінності у трактуванні сутності політичного дискурсу представлено у критичному дискурс-аналізі та постмодерному дискурс-аналізі. Один із засновників критичного дискурс-аналізу Т. А. ван Дейк відзначає складність самого визначення того, що відноситься до політичного дискурсу, а що – ні. Також він зазначає, що критичний дискурс-аналіз зосереджується на питаннях відтворення політичної влади, зловживання владою, панування через політичний дискурс, включно із різними формами опору владі, а головне – визначення дискурсивних умов та наслідків соціальної та політичної нерівності, які є результатом панування (van Dijk, 1996). Навпаки, розвиток постмодерністського дискурс-аналізу (Я. Ставраксіс та ін.) пов'язується із наголосом на важливості інтерпретації, розуміння багатозначності політичного дискурсу та дослідженням «ризому» (Ж. Дельоз) сенсів, який він породжує. На думку вітчизняного дослідника О. Моравецького «Становлення постмодернізму пов'язано із трагедією двох світових воєн, виникненням ірраціональних у своїй основі, але «раціональних» у своїй риториці тоталітарних режимів, екологічними катастрофами, що породжують нові смислові контексти опозиції «життя/смерть»... Світ парадигмально став сприйматися як хаос, знаки реальності підміняють собою саму реальність. У «хаосі» «постмодерністської чутливості» наука і мистецтво ніби міняються місцями: наука стає все більш «ірраціональною», не має виходу в емпірію, мистецтво все більш «раціоналізується», примітивізується, що має місце в поп-культурі та ЗМІ, які орієнтуються на масове відтворення спрощених зразків і стереотипів (Моравецький, 2017, с. 60).

По-третє, зростання уваги представників соціальних наук до феномену «повсякденності» у цілому, та повсякденним дискурсивним практикам, зокрема. Наприклад, соціологічні дослідження ідентичностей сучасного суспільства та пов'язаних із ними дискурсів представлено у працях З. Баумана (Бауман, 2008), Й. Тернборна (Терборн, 2013), К. Єрьоміної (Еремина, 2011).

У сучасних умовах зростає дослідницька увага до парламентського дискурсу. Серед вітчизняних авторів слід відзначити Ю. Ганжурова, Ю. Древаль, О. Стасюка, С. Романюк, ін. Не викликає сумнівів сьогодні необхідність застосування міждисциплінарного підходу для дослідження парламентського дискурсу. Враховуючи значну політичну вагу, законотворчу складову та публічну роль парламентського дискурсу у суспільстві мова йде, передусім, про поєднання зусиль представників політичної науки, лінгвістики, психології, соціології, юриспруденції тощо.

Натомість, у сучасній політичній науці недостатньо уваги приділяється дослідженню впливу повсякденності на політику, зокрема – повсякденного дискурсу на формування парламентського дискурсу.

Формулювання мети статті. Мета статті – дослідити парламентський дискурс як складову політичного дискурсу, який формується на перетині дискурсивних практик повсякденності, політики та права.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній політиці дискурс стає одним із основних ресурсів боротьби за владу. Адже, контроль над дискурсивними практиками певної групи сьогодні, в епоху комунікаційних мереж, фактично означає домінування і владу у цій групі. Це ж стосується суспільства у цілому.

З одного боку, політичний дискурс постає як владний ресурс. За домінування у парламентському дискурсі та контроль над ним змагаються фракції політичних партій. Варто погодитись із тим, що «Одним з найбільш важливих політичних ресурсів, який активно використовується в боротьбі за владу (і взагалі, для аналізу і конструювання

відносин влади) є дискурс... Це водночас і ефективний інструмент політики, завдяки якому суспільству нав'язується воля правлячого класу, і сам простір політичної боротьби. Дискурс формує і репрезентує громадську думку, масові уявлення, стереотипи, переконання й упередження» (Еременко, 2019).

З іншого боку, не можна зводити політичний дискурс до маніпуляцій та контролю; його сутність в умовах демократичного політичного режиму – обговорення суспільного блага та шляхів його досягнення. І саме тому вкрай важливу роль відіграє раціональна аргументація, яка є основою габермасівського розуміння комунікативної дії та досягнення суспільного консенсусу завдяки політичному дискурсу.

На думку Ю. Корольчука «...дискурс – це спосіб діалогічно-аргументованого перевіряння спірних домагань значущості стверджувальних та нормативних висловлювань (а також дій) з метою досягнення універсального (тобто значущого для всіх, хто здатний до розумної аргументації) консенсусу. Дискурсом позначається кожний інтерсуб'єктивний процес аргументованого взаєморозуміння, коли не визнається іншого інтересу, окрім критики і обґрунтування: інтересу розумного консенсусу. Якщо ми серйозно зацікавлені у вирішенні будь-яких проблем, то повинні віднаходити рішення, з яким погодився б кожен. Основними ж визначеннями розумного консенсусу є істина, наочність, відсутність сумніву. Щоб досягнути розумного консенсусу, необхідно встановити головні суперечності наявної проблеми» (Корольчук, 2001).

Пошуки консенсусу на основі раціональної аргументації та діалогу – це одне із головних завдань парламентського дискурсу. Ця місія передбачає відхід від моделі «максимізації вигоди» та потребує урахування етики, моралі та культури з метою підвищення ефективності діяльності політичних та економічних інституцій (Яковлев, 2014).

На відміну від політичного дискурсу, парламентський дискурс не є масовим (хоча у його створенні беруть участь не лише депутати, а й експерти, лобісти, журналісти, партійні та регіональні еліти, активісти тощо), але він найбільш повно представлений у мас медіа через велику суспільну значущість рішень парламенту.

Аналіз парламентського дискурсу виходить із визначення дискурсу як одного із основних інструментів ведення політики, адже будь-яка політична ідея чи дія народжується, готується, реалізується та контролюється з допомогою мови; політичний дискурс – це обмежений жанр, який має власний тезаурус і конкретні функції (Kirvaldize N., 2016).

До парламентського дискурсу відносяться лише політичні виступи депутатів: інтерв'ю, дебати, промови у стінах парламенту з трибуни або з місця, робота у комітетах, зустрічі із виборцями. За результатами позачергових парламентських виборів 21 липня 2019 року було сформовано Верховну Раду України IX скликання. До її складу увійшли лише 82 депутати минулого скликання, оновлення становило більше 80%, до того ж депутатський корпус суттєво помолодшав – кількість депутатів віком 21 – 45 років збільшилась на 26%, а 342 парламентаря стали депутатами вперше («Портрет» нового парламенту, 2019).

Звернення до повсякденного дискурсу означає намагання не лише вийти за межі інституційного дискурсу, а й подолати наслідки тоталітарного дискурсу, у якому держава є головним розпорядником усіх владних ресурсів. Культура повсякденності у цьому сенсі протиставляється мові тоталітарної держави.

До проявів нової політичної риторики можна віднести послання Президента України В. Зеленського депутатам ВР України: «Так незвично бачити цю залу заповненою. Хочеться, щоб так було завжди, а не лише коли фуршет з нагоди урочистого засідання. Працюйте!... Вже зараз точно зрозуміло: Рада цього скликання

увійде в історію... Ви маєте всі шанси потрапити до підручників як парламент, який зробив неймовірне. Який втілює усе, що не змогли зробити за попередні 28 років. Як парламент, де не було бійок, прогулів, кнопкодавства – вся Україна вас дуже просить про це, а тільки конструктив та щоденна кропітка робота на благо українського народу» (Послание, 2019).

До парламентського дискурсу (як і до політичного у цілому) не належить промовляння у повсякденному (у сенсі приватному) житті індивіда. Натомість, прояви повсякденного дискурсу не можна не помітити у парламентських неофітів. І якщо у старожилів ВР України відбувається поступова експансія парламентського стилю у повсякденне життя, то у прозелітів – навпаки переважно застосовується розмовна мова.

Слід відзначити також наступні риси повсякденного дискурсу, які дозволяють ідентифікувати його у парламентському дискурсі. По-перше, повсякденний дискурс є особистісно-орієнтованим, у ньому відчутно протиставлення будь-якому інституційному дискурсу. Обрані депутати часто говорять від власного імені, а не від виборців, фракції чи парламенту. Наприклад, використовується словосполучення «моя людина»: «Депутат «Слуги народу» обценною лексикою пояснив, що «його людина» замінить Уляну Супрун» (Депутат «Слуги народу», 2019).

По-друге, намагання заперечити норми, правила та традиції парламентського дискурсу, які існували до появи новообраних депутатів. Вони прагнуть продемонструвати не лише відмову від традицій, а й власну інноваційність, відкритість та незалежність.

Зокрема, як зазначає Н. Пришляк «Кожен раз перед початком роботи Верховної Ради нового скликання в сесійній залі збирають «новобранців», щоб навчити їх бути депутатами, розповісти, як проходить реєстрація і голосування, роз'яснити норми ключових законів... Водночас для значної частини «новачків» все це, зазвичай, справжній шок і усвідомлення «куди ми потрапили»... Чи будуть боротися з прогулами і кнопкодавством «новачки»? Звісно, досвідченим і загартованим в протистояннях депутатам з парламентським минулим було простіше маніпулювати в багатьох питаннях. Але нове - це не обов'язково гірше чи краще. Нове – різне» (Пришляк, 2019).

По-третє, повсякденний дискурс формується не основі історичного досвіду діяльності інституту (у даному випадку – парламенту), а на основі конкретної ситуації, яка сприймається депутатами як нова та унікальна й, відповідно, потребує нестандартної реакції.

Для новообраних депутатів вірним є те, що «У практиках повсякденного життя ми встановлюємо правила гри, а коли ми приймаємо будь-які відповідальні рішення, соціальні, політичні або культурні, ми просто доводимо гру до кінця. Можна сказати, ми вступаємо в область «великого спорту», в область, де таке ігрове середовище стає основою для якоїсь більш масштабної дії... З точки зору представників культури повсякденності приблизно однаковим значенням мають і творення якихось великих творчих або політичних рішень (здійснення державного проекту або створення шедевра мистецтва) і повсякденна творчість (побутове, скажімо, в області кулінарії або організації міського життя). І там і там йдеться про виконання деякої кількості не кодифікованих правил і певний вигреш. І там і там найважливіше – імпровізація, несподівані спонтанні рішення, які раптово вражають всіх» (Беляев, 2018).

Висновки. Таким чином, парламентський дискурс, особливо у парламентських та парламентсько-президентських республіках є одним із найвпливовіших, але він не може бути автономним від інших дискурсів. Навпаки, парламентський дискурс (як дискурс представницького інституту влади) запозичує сенси в інших соціальних дискурсах та апелює до них. Саме тому, окрім наукового інтересу слід наголосити на значному соціальному запиті щодо дослідження парламентського дискурсу, визначення

його ролі у представницькій демократії та впливу повсякденного дискурсу на формування парламентської риторики та розвиток парламентського дискурсу.

Важливою складовою дослідження парламентського дискурсу стає виокремлення політичної та ідеологічної позиції спікерів, проявів політичних маніпуляцій у виступах, індивідуального (егоїстичного) інтересу депутата, ліній перетину партійної дисципліни, індивідуального інтересу та потреб виборців. У парламенті політична/ідеологічна/партійна позиція та політична дія невіддільні від політичного слова, риторики та промови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Бауман, З. (2008). Город страхов, город надежд. *Логос*(3), 24-53.
- Беляев, Д. (2018). Дискурс культуры повседневности в современной культурологии. *Современный дискурс-анализ*(1), 58-66.
- Габермас, Ю. (2000). *Структурні перетворення у сфері відкритості: дослідження категорії «громадянське суспільство»*. Львів: Літопис.
- Габермас, Ю. (2006). *Залучення іншого: Студії з політичної теорії*. Львів: Астролябія.
- Депутат «Слуги народу» обценною лексикою пояснив, що «його людина» замінить Уляну Супрун.* (29 серпень 2019 г.). Получено из Дзеркало тижня: https://dt.ua/POLITICS/deputat-slugi-narodu-obscennoyu-leksikoyu-poyasniv-scho-yogo-lyudina-zaminit-ulyanu-suprun-322045_.html
- Енциклопедія постмодернізму.* (2003). Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи».
- Еременко, А. М. (2019). «Мы диалектику учили не по Гегелю». Философия в зеркале политической пропаганды: попытка антропологического подхода. *Актуальні проблеми філософії та соціології*(24), 10-23.
- Еремина, Е. (2011). Региональная идентичность в контексте социологического анализа. *Регионология*(3).
- Корольчук, Ю. (2001). Громадянське суспільство: між конфліктом і консенсусом (крізь призму комунікативної філософії). *Незалежний культурологічний часопис «І»*(21).
- Ломейко, В. І. (2017). Роль політичного дискурсу у встановленні порядку денного українського суспільства. *S. P. A. C. E.: Society, Politics, Administration in Central Europe*(4), 28-32.
- Моравецький, О. М. (2017). Особливості раціональності в дискурсі постмодернізму. *Актуальні проблеми філософії та соціології*(19), 58-61.
- «Портрет» нового парламенту: якою буде Верховна Рада України 9-го скликання?* (2019). Получено из <https://rada.opora.ua.org/novyny/novini/23591-portret-novogo-parlamentu-yakoyu-bude-verkhovna-rada-ukrajini-9-go-sklikannya>
- Послание Зеленского депутатам Рады нового созыва.* (29 серпня 2019 г.). Получено из Дзеркало тижня: https://zn.ua/POLITICS/poslanie-zelenskogo-deputatam-rady-novogo-sozyva-tekst-328383_.html
- Пришляк, Н. (2019). *Нова Верховна Рада: що перетворює недосвідчених новачків на кнопкодавів та політичних інтриганів.* Получено из УНІАН: <https://www.unian.ua/politics/10630062-nova-verhovna-rada-shcho-peretvoryuye-nedosvidchenih-novachkiv-na-knopkodaviv-ta-politichnih-intriganiv.html>
- Терборн, Й. (2013). Как понять города: современный кризис и идея городов без государств. *Философия социологии и социальная антропология*, 16(1), 20-39.

Фливерберг, Б. (2002). Хабермас и Фуко: мыслители для гражданского общества. *Вопросы философии*(2), 146-158.

Хабермас, Ю. (2000). *Моральное сознание и коммуникативное действие*. Санкт-Петербург: Наука.

Яковлев, Д. В. (2014). Підхід раціонального вибору в дослідженні міжнародних відносин. *Наукові праці. Політологія*(216), 65-68.

Kirvaldiz N., S. N. (2016). Political Discourse as a Subject of Interdisciplinary Studies. *Journal of Teaching and Education*(5), 161-170.

van Dijk, T. A. (1996). Discourse, power and access. В С. М. Caldas-Coulthard C. R. (Ред.), *Texts and Practices. Readings in Critical Discourse Analysis* (стр. 84-104). London: Routledge.

ПАРЛАМЕНТСКИЙ ДИСКУРС КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ ПОЛИТИЧЕСКОГО ДИСКУРСА: МЕЖДУ ПОВСЕДНЕВНОСТЬЮ, ПОЛИТИКОЙ И ПРАВОМ

Аннотация. В статье исследуется парламентский дискурс как составляющая политического дискурса. Отмечено его трансформации на современном этапе политического развития, определена роль парламентского дискурса в системе политических коммуникаций и значение в процессе формирования политического дискурса. Для современной украинской политики характерным признаком является обновление власти по результатам президентских и парламентских выборов, которые состоялись в 2019 году. Вследствие внеочередных выборов Верховной Рады Украины в ее состав попали как профессиональные политики, так и представители других социальных групп и дискурсивных практик. В процессе перезагрузки власти и переосмысления сущности политической деятельности и политики как социального феномена, особое значение приобретает повседневный дискурс. Его представители часто сознательно отрицают нормы, правила и традиции политического дискурса. Повседневный дискурс становится важной частью парламентского дискурса. В процессе формирования парламентского дискурса Верховной Рады IX созыва происходит взаимное влияние повседневного, политического, научного и правового дискурсов.

Ключевые слова: парламентский дискурс, политический дискурс, повседневность, Верховная Рада Украины, научный дискурс, дискурсивные практики.

PARLIAMENTARY DISCOURSE AS A COMPONENT OF POLITICAL DISCOURSE: BETWEEN EVERYDAY LIFE, POLITICS AND LAW

Abstract. The article explores parliamentary discourse as a component of political discourse. Factors that influence the modern transformation of the parliamentary discourse as an integral part of the political discourse of a democratic state are identified. First of all, they are caused by significant shifts in the post-Soviet political space, and secondly, by global technological innovations and economic, social and political changes in recent decades. Among the factors that determine the current state and prospects for the development of parliamentary discourse is not only the gradual departure from Soviet/post-Soviet discursive practices and the mediatization of politics, but also the development of networked means of social and political communication. The transformation of the parliamentary discourse in the current stage of political development has been noted, the role of the parliamentary discourse in the system of political communications and its importance in the process of political discourse formation has been defined. The process of 'blurring' the boundaries between ordinary and political discourse deserves special attention in relation to parliamentary discourse. After all, parliament is a body of representative power. Deputies do not only act as professional politicians and legislators. Above all, they represent different social groups, strata, communities and classes, each with its own discursive practices. Accordingly, the transformation of parliamentary discourse is characterized

by the expansion of the discourse of everyday life, both indirectly (through social networks) and directly, through the delegation of representatives of various social discourses to parliament.

A characteristic feature of modern Ukrainian politics is the renewal of the government following the presidential and parliamentary elections held in 2019. As a result of the extraordinary elections to the Verkhovna Rada of Ukraine, both professional politicians and representatives of other social groups and discursive practices have joined the Parliament. In the process of power reset and rethinking the essence of political activity and politics as a social phenomenon, everyday discourse acquires special importance. Its representatives often consciously deny the norms, rules and traditions of political discourse. The everyday discourse becomes an important part of the parliamentary discourse. In the process of shaping the parliamentary discourse of the 9th Parliament, the daily, political, scientific and legal discourse is mutually influenced.

Keywords: parliamentary discourse, political discourse, everyday life, Verkhovna Rada of Ukraine, scientific discourse, discursive practices.